NOVICE IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

BESNICA

● V tem mesecu v KS potekajo številne aktivnosti v zvezi z novo lokalno samoupravo. Njeni predstavniki so se v januarju sestali s funkcionarji KS Lipoglav ter proučili možnosti za ustanovitev skupne občine. Rezultat je pokazal, da KS Besnica in KS Lipoglav ne izpolnjujeta vseh pogojev, ki so potrebni zanje. Prav zato so navezali stike še s predstavniki KS Zadvor in ugotovili, da KS Besnica, Lipoglav in Zadvor predstavljajo enoto, ki bi lahko suvereno delovala kot nova in samostojna občina. Vse tri KS so namreč kmetijske, torej imajo sorodna stališča in probleme, ki bi jih kot občina uspešneje zastopali v korist krajanov. Podobne pogovore so imeli tudi v KS Velika Štanga, saj so tamkajšnji krajani izrazili željo, da bi se vzhodni predel naše KS vključil v morebitno novo občino, katere sedež bi morali še opredeliti. Čutiti je bilo, da ljudje nad to zamislijo niso bili ravno navdušeni. Z aktivnostmi bo vodstvo KS še nadaljevalo vse do zbora krajanov, ki bo predvidoma v marcu 94.

BIZOVIK

● V naši KS se pripravljamo na izvedbo kabelsko razdelilnega sistema (KRS). Sredi februarja so vsa gospodinjstva prejela obvestila o tem in pristopno izjavo. Vse zainteresirane prosimo, če tega še niste storili, da podpisano izjavo vrnete v tajništvo ali nabiralnik KS. Naj dodamo, da bo kasnejše priklapljanje na KRS TV sistem znatno dražje (približno 300 DEM samo prispevek za priklop).

● V začetku marca bomo imeli zbor krajanov, na katerem se bomo opredeljevali, kateri občini se bomo priključili v novi organiziranosti lokalne samouprave, podali informacije v zvezi z aktivnostmi glede predstavitve trase vzhodne avtoceste, o rezultatih teh aktivnosti ter o akciji KRS sistema.

DOLSKO

● Kot v vsej Sloveniji, se bomo tudi v naši KS še pred uradnim začetkom pomladi odločali in opredeljevali o mejah nove občine. Bodite pozorni na vabila, plakate, udeležite se zbora krajanov in razmislite o mejah nove občine. Dolsko je nekoč že bila samostojna občina!

● Prijavo za dohodnino boste tudi letos lahko oddali na sedežu KS v Dolskem 55 in sicer v torek, 22. 3. 1994 med 14. in 17. uro. Predstavniki Republiške davčne uprave vam bodo nudili pomoč pri izpolnjevanju obrazca za dohodnino.

DUŠAN KVEDER-TOMAŽ

● *18. februarja je minilo leto, odkar je urbanistična inšpekcija z odločbo ustavila dela – renoviranje vzgojnovarstvenega doma-vrtca v Novih Jaršah v Zdravstveno postajo. V letu dni je objekt začel propadati, poleg tega pa že leto dni potekajo razprave, ugibanja, laži o »krivcu« za nastalo stanje, molk in neodzivanje občinskih sekretariatov, Izvršnega sveta, Zdravstvenega doma Moste, uredništva Naše skupnosti... Svetla izjema je pismo iz kabineta predsednika republike. Ob »obletnici« zato skušamo s ponovnim javnim pozivom uredništvu Naše skupnosti doseči, da bi se zadeva pojasnila. »Obletnica« naj vzpodbudi Izvršni svet in sekretariate naše občine, da bodo prebrali pisma krajanov Kvedrove 36, 30-32 in 24-26-28; ne bi bilo odveč, če bi prebrali tudi pismo tajnika KS z dne 18. 2. 93. Vsebina pisem je lahko osnova za pogovore, predvsem pa odgovore, na katere dolgo, predolgo čakamo.*

KODELJEVO

● Žal skupaj s krajani Hradeckega ul. in dela Poljanske ceste ugotavljamo, da se stvari v zvezi s telefonskimi priključki, plinovodnim omrežjem in drugim, kar si zelo želijo, ne premaknejo z mrtve točke. Kljub pogovorom, dopisom in urgencam ne kaže, da je kdo od odgovornih njihove želje vzel resno. Morda se bo kaj premaknilo, ko bo čas za referendumsko odločanje o novih občinah.

● **Obrezovanje drevja, ki ga izvaja KPL Rast, so krajani navdušeno sprejeli. Vendar je še veliko drevoredov, ki jih je treba urediti, recimo v spodnjem delu Ulice Jana Husa. Nekorigirana rast akacij povzroča škodo na zasebni lastnini krajanov, veje jim segajo v žlebove, mašijo kanale, premikajo strešnike, povzročajo vlago na fasadah in v stanovanjih. Materialna škoda je iz dneva v dan večja. Upamo, da bo ponovna prošnja KS ustreznim organom vendarle zalegla in bomo v naslednjih novicah zapisali – opravljeno je...**

● Delno je bila urejena razsvetljava na brvi čez Ljubljanico v podaljšku Pugljeve ulice. A so senčniki, ki so še ostali in niso v celoti razbiti, tako umazani, da svetlobe novih žarnic skorajda ni zaznati. Javna razsvetljava nam sporoča še to, da je še vedno v veljavi 50% redukcija električne energije.

● Premaknilo se je glede ureditve kanalizacije in obnove asfalta okrog stanovanjsko-poslovnih blokov v Ulici Jana Husa. Angažiral se je sekretar AMD Moste, najbližji sosed blokov, ki neurejenost odvodnjavanja še najbolj občuti. Zato obljubljajo pri AMD Moste pomoč in sofinanciranje odprave teh problemov.

MOSTE-SELO

● Iniciativni odbor za daljinsko ogrevanje Ulice Vide Pregarčeve je zaprosil več različnih izvajalcev, naj pripravijo ponudbo za izvedbo toplifikacije. Okvirna ponudba Energetike je po mnenju IO predraga (cca milijon SIT na hišo). Informativni pogovori z izvajalci kažejo, da bi cena resnično lahko bila nižja, ne da bi bila manjša tudi kvaliteta. Dosedanje delo IO poteka v okvirih, predstavljena na delnem zboru krajanov, kaže pa, da bi dela na terenu lahko stekla že pozno poleti, oziroma zgodaj jeseni. **Vse bivše, bodoče, etažne in druge lastnike vabimo, naj čimprej podpišejo svoj pristop v tajništvu KS (od 8. do 14. ure, ob ponedeljkih do 17. ure). Priklopa na daljinsko ogrevanje se ne izvaja vsak dan, kdor ga bo zamudil, ga bo za deset ali dvajset let ali pa za vedno. Ne odlašajte!**

● Uporabnik prostorov na Društveni 35 se je krajevni skupnosti pisno opravičil in zagotovil, da ne bo več kršil javnega reda miru, da bo torej storil vse, da se sosedje ne bodo več pritoževali. Zato tajništvo KS prosi stanovalce bližnje in daljne okolice Društvene 35, naj opravičilo in zagotovilo vzamejo na znanje z razumevanjem. Če pa bi opazili, da je uporabnik prelomil besedo, naj KS o tem obvestijo, saj bo v tem primeru Svet KS pričel postopek za odpoved gostoljubja.

● Svet KS je za konec februarja okvirno napovedal sklic zbora krajanov na temo lokalne samouprave po novem, da bi svojim sosedom, prijateljem, znancem in sokrajanom povedal, da o tem nič pametnega ne ve. Iz zagate ga je rešil sam Državni zbor, ki je naložil županom, naj to storijo do 25. februarja. Na potezi so torej župani, da se z občani na zborih pogovorijo o bodočih občinah, mejah in delitvi premoženja.

NOVE FUŽINE

● Čestitamo vaškim in primestnim krajevnim skupnostim, ker so lani uspele urejati komunalne probleme življenjskega pomena (vodovode, kanale, cestne povezave). Na Fužinah nam to ni uspelo. Še vedno so neureje vse nepozidane površine, na njih se nabira različen odpadni material.

● **Brežine na protipožarnih črpališčih ob Ljubljanci počasi izginjajo, spodjeda jih voda, pesek in kamenje se razsipata. Zaman so vsa dolgoletna opozarjanja vseh mogočih inštitucij – molčijo kot ribe in ne storijo ničesar.**

● KS je januarja organizirala sestanek z upravniki blokov naše soseske, da bi proučili možnost za povečanje varnosti skupaj s pristojnimi organizacijami za varovanje ljudi in premoženja. Od enajstih upravnikov so prišli trije, zaradi česar se prebivalci Fužin upravičeno sprašujejo, ali jih njihova varnost sploh zanima.

● Dobra novica: Mestni sekretariat za komunalno gospodarstvo je na brvi čez Ljubljanico z novimi pokrovi zakril jaške, za kar se mu iskreno zahvaljujemo.

NOVO POLJE

● **Državni zbor je sprejel potrebno zakonodajo o organiziranosti lokalne samouprave (nove občine), sedaj pa nas poziva, da krajani pridemo povedat svoje. Dobili se bomo na zborih občanov najkasneje do 13. 3. 94. Opredeljevali se bomo za novo občino in določili referendumsko območje. Krajane zato opozarjamo, naj občasno spremljajo novice na internem kanalu (tisti, ki imate kabelsko TV) ter naj bodo pozorni na obvestila in plakate, s katerimi bodo obveščeni o datumu in uri zbora. Ker bo šlo za pomembne odločitve, naj krajani pridejo v čimvečjem številu.**

POLJE

● Svet KS je na seji 20. 1. 94 soglasno sprejel pobudo za izvedbo referenduma za občino Polje. Predlog za območje nove občine je teritorij naslednjih KS: Polje, Zalog, Vevče-Zg. Kašelj, Novo Polje, Zadobrova-Sneberje in Šmartno. Meje nove občine naj bi bile dosedanje meje krajevnih skupnosti.

● Javna razsvetljava bo postavila luči na Poti na Sige, ki so jih odstranili ob zamenjavi drogov. Prav tako bodo uredili svetilke na Cesti V.

● Gasilsko društvo Slape je imelo 5. 2. redni občni zbor, na katerem so ocenili svoje delo in pripravili program za leto 1994. Na zboru so pogrešali predstavnike občinske gasilske zveze, udeležili pa so se ga predstavniki pobratenega gasilskega društva iz Polja ob Sotli in KS Polje.

ZADVOR

● Poleg Zadružnega doma postavljajo lepo montažno hišo. V njej bo naša nova pošta.

● Delavci Komunalnega podjetja nadaljujejo z gradnjo pločnikov po Cesti II. grupe odredov. Popolna zapora je na Cesti 13. julija, pa tudi ob Sostrski so začeli izdelavo pločnikov. Omejevalce hitrosti bomo dobili na Poti heroja Trtnika in na Cesti II. grupe odredov.

● V Zavogljah imamo novo brv.

ZELENA JAMA

● Sanacija divjega odlagališča na površini med Pokopališko in Šmartinsko ter tovarno Velana je, s pomočjo KS, prizadevanjem inšpekcijskih služb in sekretariata za urbanizem in varstvo okolja naše občine – uspela. Zato je vredno poskusiti, preprečiti nadaljnje odlaganje odpadkov »naključnim obiskovalcem naše krajevne skupnosti«.

● KS skupaj s Srednjo šolo tiska in papirja pripravlja rešitev vseh nastalih težav, ki so bile predmet pritožb sosedov iz Perčeve ulice. Vodstvo šole je na sestanku predstavilo rešitve: ustreznejše parkiranje, zagotovitev in poostritev nadzora nad obnašanjem dijakov med odmori, večji poudarek na urejenosti okolja.

● Upamo, da bo v tem mesecu KS uspelo prek Mestnega sekretariata za komunalno gospodarstvo, promet in zveze urediti težave z javno razsvetljavo v Zvezni ulici.

Zbrala, uredila in se trudila KS Moste-Selo

UPOKOJENCI IZ NOVIH JARŠ

Tokrat se oglašamo upokojenci iz Novih Jarš. Za območje obeh Krajevnih skupnosti imamo eno društvo, ki domuje v KS Jože Moškrič-Ciril. Pri tem ne moremo mimo izjemne gostoljubnosti in razumevanja imenovane KS.

Prav tako ne gre prezreti drugih dejavnikov, saj nam vsi pomagajo po svojih močeh. Tako smo z različnih naslovov prejeli razna praktična darila, celo finančne prispevke. To nam je pomagalo pri brezplačni pogostitvi starejših od 80 let in obdaritvi nepokretnih ter tistih, ki žive po domovih starejših občanov. Vsem darovalcem izrekamo našo iskreno zahvalo! Naj povemo, da so se oči obdarovancev v neprikriti hvaležnosti orosile in zopet zaiskrile, saj sta obdarovanje in pogostitev zanje bila dokaz, da še čutimo z njimi in da niso pozabljeni.

Želimo pa tudi opozoriti na dejstvo, da se veliko predvsem »mlajših« upokojencev še ni včlanilo v društvo. Višina članarine pri tem ne bi smela predstavljati ovire, saj se članstvo v ZDU Slovenije potem kompenzira na različne načine. To nas dela tudi številčno močnejše, laže bomo zastopali svoje neodtujive pravice in v pravem pomenu besede bomo resnično lahko rekli: »Računajte na nas!«

Z včlanjevanjem »mlajših« in tudi drugače »verziranih« bomo lahko popestrili svoje delo na različnih področjih, najbolj pa tam, kjer je doslej »šepalo«. Zavedati se moramo tudi, da sedenje doma v brezdelju povzroča kvečjemu še večji občutek odvečnosti. Zato apeliramo: »Včlanite se v Društvo upokojencev Nove Jarše!« in si recite: »VELJA POIZKUSITI!«

V imenu Društva
Boris Beravs
Rezka Radoš

IZ PODGRADA

V decembru je imelo Kulturno-prosvetno društvo redni letni občni zbor, na katerem so potrdili glavne usmeritve delovanja (pevski zbor, dramsko-recitacijska skupina in fotodokumentacijska skupina). Društvo še naprej vodi predsednik dr. Viktor Grilc. Društvo je skupaj s Soseskim odborom Podgrad organiziralo božično-novoletno okrasitev in osvetlitev kraja, kar je razveseljevalo domače prebivalstvo in številne prehodne goste. Žal je okrasitev kulturnega doma odnesel neznani zmikavt.

Slovenski kulturni praznik so proslavili z odprto vajo Komornega zbora Pentakord, ki je bila zelo dobro obiskana. Izkušeni zborovodja prof. Miro Kokol je ob prizadevnem sodelovanju pevcev demonstriral vse značilne sestavne dele zborovske učne ure in predstavil del novega sporeda. Zbor se je v letošnji sezoni kadrovsko znatno preoblikoval. Zapustilo ga je nekaj starejših članov, še več novih pa je (predvsem iz okoliških krajev) pristopilo. Zbor zdaj šteje 38 članov in je trenutno med največjimi v naši občini.

UPOKOJENCI

Društvo upokojencev Polje-Ljubljana bo 11., 12. in 13. marca 1994 pripredilo razstavo ročnih del.
Zato prosimo vse upokojence in vaščane Polja, Novega Polja, Vevč, Kašlja, Studenca in Slap, da prinesejo svoje izdelke dne 9. 3. 1994 od 15.00 ure dalje v prostore KS Polje.

Pripravljalni odbor DU Polje-Ljubljana

ZAHVALA

Ob 90-letnici naše drage mame ŠTEFANIJE DRAŠLER iz Laz, se lepo zahvaljujemo sosedom, prijateljem in upokojenskemu društvu v Dolskem za izkazano prisrčno pozornost. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala.

DOMAČI.

vidna cerkev Sv. Helene, postavljena v čast cesarice Helene (rojena leta 255), matere rimskega cesarja Konstatina, ustanovitelja Konstatinopla (Carigrada, Istanbula) in prvega cesarja, ki je leta 313 uveljavil krščansko vero kot državno vero. Ime Helena pomeni grško sveteča se, lesketajoča se, plamenica in je zaščitnica barvarjev, žeblarjev, priprošnica blisku, gromu in ognju. Vsekakor koristna zaščitnica ladjarjev na Savi.

Cerkev se omenja že leta 1495 kot podružnica pražupnije v Mengšu, pozneje pa župnije v Dolu. Leta 1784 je postala Sv. Helena samostojna župnija s podružnicama Marije Vnebovzete v Vinjah in Sv. Agate v Dolskem, l. 1971 pa so ji pridružili še cerkev Sv. Križa v Križevski vasi.

Zdajšnjo obliko je cerkev dobila v letih 1794–1797. Notranjost je baročno zasnovana, s številnimi kipi v bavarskem in tirolskem slogu. Sliko glavnega oltarja je naslikal Grohar, stranska oltarja, posvečena Sv. Štefanu in brezmadežnemu Marijinemu spočetju pa sta delo kranjskega slikarja Leopolda Layerja; ta je za to cerkev napravil še tri slike. Napravil je tudi Križev pot, ki so ga leta 1913 zamenjali s Križevim potom Simona Ogrina z Vrhnike, Layerjevega pa so dali v cerkev Device Marije v Vinje. Cerkev je dolga 24m, široka 13m in visoka 14m. Zelo lepe so orgle, delo mojstra Jenka iz leta 1974.

Med vojno so bili tudi za cerkev hudi časi. Župnika so nemške oblasti takoj po zasedbi izselile, leta 1944 pa so partizani župnišče požgali. Po obnovitvi župnišča so v njem stanovali delavci družbenega kmetijstva, župnik pa je moral stanovati v cerkvi nad korom. Tu je dolga leta župnikoval župnik Vinko Čampa, sedaj pa je tu Jože Grebenc. Nad cerkvijo so nekdaj kopali skril za strehe bogatejših in premožnejših kmetov.

Pod cesto, ki pelje v Litijo, je cerkev Sv. Agate, nekdaj Sv. Tajde, zgrajena leta 1500 kot pokopališka kapela. Nima kakšnih posebnih znamenitosti, ima pa na stropu nekaj fresk. Tu je tudi pokopališče za bližnje vasi in pa grobnica pl. Račičev, lastnikov Žerjavovega gradu. Poleg pokopališča je bil nekdaj tudi poseben prostor, kamor so pokopavali utopljence, ki jih je naplavila Sava.

Šola v Dolskem je bila ustanovljena leta 1880, v Senožetih pa šele 1924

Layerjev Križev pot iz sv. Helene, prestavljen leta 1913 v Vinje. (Foto: Jože Grebenc)

kot podružnica dolske. V Senožetih so ustanovili kulturno društvo že leta 1909 in prireditve so imeli kar pod kozolci. Gasilski dom so postavili leta 1923. Dolsko kot naravno središče tega kraja ima Zadružni dom, kjer imajo prireditve in zabave. Sploh pa je Dolsko znano po številnih prireditvah, posebno še zadnja leta. »Pri Krač« imajo kmečki turizem s slikarsko galerijo in številnimi kulturnimi večeri, ki privabljajo v to kot več kot 200 let staro domačijo, nekdanjo trgovino in gostilno, številne turiste.

V Dolskem imajo danes tri gostilne, kmečko zadrugo, štiriletno šolo in vrtec, tu je sedež krajevne skupnosti, kar pomeni, da je kraj zelo živahen. Nekoč je bila zelo obiskana gostilna Pri Jošk v Kamnici, ki pa so jo po vojni ukinili. V tej vasi je bil rojen Josip Armič (1870–1937), pedagoški pisatelj in strokovnjak za čebelarstvo in lovstvo. Gostilno imajo tudi v Senožetih, poleg nje pa še dva bifeja in trgovino. Pred vojno je bila tu zelo znana gostilna za ljudi, ki so delali na železnici in pri regulaciji Save, Pri Anici, ki pa je prav tako kot številne zasebne gostilne morala po vojni nehati obratovati. Opekarno, ki je tu delala za domače potrebe, pa so zaradi nerentabilnosti zapili že leta 1937.

Med okupacijo so Nemci napravili most za obvozno železnico do Šiške. Ob odhodu so ga Nemci podrli, tako da je moral tu znova voziti splav. Most so nato postavili na stare »Johe« leta 1964–1965, pa se je leta 1985 prelomil in bil spet neuporaben. Leta 1986 so vso staro podlago, razen na desnem robu Save, popolnoma podrli in napravili novega. Traverze, ki so ostale od prvega mostu, pa so »bratsko« leta 1946 podarili Albancem.

O krajih vzdolž Dolskega je bilo kar precej napisanega, saj so ljubitelji krajevne zgodovine, kot so Marjan Lautar, Franc Gradišek, Anton Čič in še nekateri, napisali lepe prispevke, s katerimi so osvetlili domači kraj. V Senožetih pa Cilka Pavšič zelo rada pripoveduje o tem, kako je bilo včasih, kako so živeli, delali in umirali, pa tudi kako so se zabavali. Zbira tudi stare predmete, predvsem tiste, ki jo spominjajo na njena mlada leta in na plovbo po Savi.

Nedeljski izlet v Dolsko ali v vasi nad njim je prijeten pa tudi zanimiv, zato obiščite te kraje in spoznajte ljudi in njihovo življenje. Šilce domačega žganja ali v poletnih mesecih kozarec mošta vas bosta okrepila in obogatila.

(Se nadaljuje)
Edvard Svetek